

NLD

bij kinderen met

Noonan Syndroom

Stichting Noonan Syndroom
Contactdag 11 november 2006

Drs. M. Bierman
GZ-psycholoog/neuropsycholoog
Universiteit Leiden

Stichting
Noonan Syndroom

Noonan Syndroom

- ◆ Genetische afwijking met specifieke lichamelijke kenmerken
- ◆ Cognitieve kenmerken
  - Intellectuele vaardigheden zeer divers:
    - ◆ IQ tussen 48 en 130, gemiddeld tussen 85 en 90
  - Bij lager functionerende kinderen specifieke discrepanties vaardigheden
  - Vooral bij de hoger functionerende kinderen:
VIQ > PIQ
    - ◆ nonverbal learning disorder?

Nonverbal Learning Disorder

- ◆ Leerstoornis
- ◆ Informatieverwerkingsprobleem gekarakteriseerd door een specifiek vaardigheidsprofiel van de neuropsychologische vaardigheden
- ◆ Bij deze informatieverwerkings-problemen heeft bepaalde leer-, gedrags- en sociale kenmerken tot gevolg

Vaardigheidsprofiel NLD

Sterk

- ◆ Verbale uitdrukkingsvaardigheid
- ◆ Luisteren van verbale instructies
- ◆ Onthouden van verbale instructies
- ◆ Informatie letterlijk onthouden

Zwak

- ◆ Begrip visueel ruimtelijke informatie
- ◆ Onthouden van visuele informatie
- ◆ Motoriek en motorische coördinatie
- ◆ Probleem oplossend denken
- ◆ Automatiseren nieuwe informatie

Kenmerken NLD

School

- ◆ Moeite schrijven
- ◆ Moeite rekenen
- ◆ Moeite met begrijpend lezen
- ◆ Moeite spellen
- ◆ Moeite met huiswerk organiseren

Thuis

- ◆ Moeite met aankleden
- ◆ Moeite met routines, zoals ochtendritueel
- ◆ Moeite opruimen
- ◆ Moeite huiswerk organiseren
- ◆ Moeite met klokkijken
- ◆ Moeite met weg vinden
- ◆ Knutselt weinig
- ◆ Praat veel

Kenmerken NLD

Sociaal / emotioneel

- ◆ Praten gemakkelijk in sociale situaties
- ◆ Moeite met begrijpen sociale situaties
- ◆ Nieuwe situaties zijn spannend
- ◆ Sociaal onhandig gedrag
- ◆ Spelen liever binnen dan buiten
- ◆ Moeite met vriendjes/vriendinnetjes in grote groepen
- ◆ Moeite emoties: herkennen en reguleren
druk<>teruggetrokken
- ◆ Laag zelfbeeld
- ◆ Gespannen, angstig of somber

Opdracht ouders

- ◆ Een casus van een jongen met Noonan Syndroom en NLD
- ◆ Beschrijving van problemen en vaardigheden
- ◆ In groepjes van 2 à 3 ouders een situatie uitwerken
- ◆ Er zijn 2 verschillende situaties
  - School
  - Thuis

Casus

- ◆ Hans is een jongen van 10 jaar
- ◆ Gezin: vader, moeder, jonger broertje van 6 en zusje van 4 jaar
- ◆ Zit op regulier basisonderwijs, groep 5
- ◆ Op school problemen met leren, vooral rekenen en spellen, maar ook lezen en topografie
- ◆ Moeite met schoolse taken uitvoeren; duurt lang voor hij start met een taak
- ◆ Is regelmatig iets kwijt

Casus

- ◆ Moeite met ochtendritueel; aankleden, tandenpoetsen
- ◆ Moeite met klokkijken; digitaal beter
- ◆ Praat veel en stelt veel vragen, waardoor hij veel aandacht vraagt van ouders
- ◆ Kan snel boos of verdrietig worden als het anders gaan dan dat hij graag had gewild
- ◆ Heeft 1 goed vriendje
- ◆ Wordt gepest op school

Casus

- ◆ Intelligentieniveau is beneden leeftijdsniveau (TIQ=77)
- ◆ VIQ(86) > PIQ (70)
- ◆ Motoriek zwak
- ◆ Verbaal geheugen > visueel geheugen
- ◆ Planningsprobleem
- ◆ Laag zelfbeeld
- ◆ Ervaart snel gevoelens van spanning en onzekerheid

Situatie 1

Het is bijna sinterklaas. Hans moet over een week een surprise maken voor school en op die dag komt ook de Sint langs. Hij heeft een lootje getrokken van een jongen die hij niet goed kent en waar hij door gepest wordt.

Situatie 2

Het is zaterdag. Hans wil graag samen met zijn vriendje/buurjongen spelen. Over 2 uur vertrekken jullie naar opa en oma welke 50 jaar getrouwd zijn. Hans vraagt aan zijn ouders of hij met Mathijs mag spelen. Ze willen samen een Autoparcour maken.

Opdracht ouders

- ◆ Totaal twee keer 5 minuten samen nadenken over een van beide situaties, zoals deze op de uitgedeelde blad staat beschreven
- ◆ Na elke 5 minuten plenair na bespreken
- ◆ Opdracht 1
  - Wat is er voor nodig om de situatie problematisch te laten verlopen en te verergeren?

Opdracht ouders

- ◆ 5 minuten samen nadenken over een van beide situaties, zoals deze op de uitgedeelde blad staat beschreven
- ◆ Opdracht 2
  - Wat is er voor nodig om de situatie te optimaliseren en goed te laten verlopen?

Tenslotte

- ◆ Non Verbal learning Disorder is een leerstoornis met specifieke informatieverwerkingsproblemen
- ◆ Het gaat om het profiel van de intellectuele en neuropsychologische vaardigheden
- ◆ Onderzoek door een (klinisch) neuropsycholoog met kennis van NLD is zeer gewenst

Tenslotte

- ◆ Universiteit Leiden, Ambulatorium bij prof. dr. Hanna Swaab
www.orthopedagogiek.leidenuniv.nl

- ◆ Praktijk Kinderneuropsychologie te Waarle bij dr. Annemaaike Serlier-van de Bergh
www.knp-praktijk.nl

Stichting
Noonan Syndroom